

1988-08 -

Sju sjunkbomber mot misstänkt ubåt

Sju sjunkbomber fälldes i går mitt i Stigfjorden efter hydrofonkontakt med en misstänkt ubåt. De första tre detonerade

Efter torsdagens hydrofonindikationer har militären utvidgat avspärningarna till havs. Bevakningen i land har också skärpts, för att hindra att någon undkommer den vägen. Bild: Jarl Ahlström

strax efter klockan 13 och tio minuter senare sprängdes ytterligare fyra. Vid sextiden på kvällen minerades också farleden under Skåpe-sundsbron.

Förutom sjunkbombsattackerna kom igår ytterligare två "indikationer" på

att ubåtsjakten i Stigfjorden skärps i stället för att mattas av.

På eftermiddagen gick minst en brådskande ammunitionstransport under poliseskort från KA 4 i Göteborg till den tillfälliga marinbasen vid Lyrösund. Samtidigt utvidgade länsstyrelsen det avspärrade området till havs och förlängde förbudet att vistas innanför avspärningarna till den 5 september kl 24.00.

Avspärrat

Förbjudet område är nu hela Stigfjorden väster om Skåpesundsbron samt havet utanför fjorden. Gränslinjen till havs går från Björholmens sydvästspets söderut till Skaboholmens nordspets, därifrån västerut till Kaurö nordostspets och vidare norrut till Mollöns sydostspets för att nordostvärt nå sin slutpunkt på Tångesunds västra strand.

Att ett så betydande havsområde spärrats av skall emellertid inte tolkas som att marinen nu jagar en flyende ubåt. Försvarsstaben tillbakavisade igår varje uppgift om att en ubåt lyckats fly genom avspärningarna.

I stället kan havsspärren möjligen tolkas som att spaningar även pågår efter en möjlig moderubåt.

Gårdagens båda sjunkbombs-anfall bröt närmast brutalt den skenbara friden på och kring Stigfjorden.

"Knattrade"

– Jag hörde tre kraftiga dova smällar och sedan fyra lite svagare, liksom "knattriga" smällar, berättar en ortsbo för G-P omedelbart efter attacken och tillägger:

– Just nu är helikoptrar uppe och spanar.

Försvarsstabens kommuniké kom en god stund senare och var på sedvanligt vis mycket kortfattad och summarisk:

"Vapeninsats har gjorts vid två tillfällen i Stigfjorden i Bohuslän.

Strax efter klockan 13, och därefter tio minuter senare, fälldes sjunkbomber efter indikation som kunde tyda på främmande utbåt.

Undersökning av området genomförs"

Senare på eftermiddagen bekräftade försvarsstaben för G-P att indikationen var en hydrofon-kontakt.

Samma plats

De båda sjunkbombsattackerna genomfördes på samma plats som den första attacken 23.20 på måndagskvällen. Då fälldes två sjunkbomber efter hydrofonkontakt med ett misstänkt föremål i vattnet mellan Kälkerön och fjordbåden.

Sedan blev allt tyst och på onsdagen började rykten gå att en miniubåt setts smita ut genom Skåpesund. Som bevis anfördes ett trasigt fiskenät.

Nätet undersöktes igår av militär samt av kriminalteknisk expertis från polisen.

– Vi tror att nätet dragits sönder och att det finns en naturlig förklaring, sade försvarsstabens talesman major Per Brissman till G-P efter avslutad undersökning.

Gamla bron

Förklaringen skulle vara att nätet fastnat i rester av den gamla bron som ligger på botten under den nuvarande Skåpesundsbron.

– Ingenting tyder på att det klippts sönder.

Brissman avfärdar också den påstådda ubåtsobservationen i Skåpesund:

– Ingen har sett någonting passera ut, försäkrar han.

I stället förmodar major Brissman att ryktet bygger på de tekniska observationer som gjordes vid den första sjunkbombsattacken ute på Stigfjorden i måndags.

I så fall, och om ryktets sakuppgifter stämmer, föregicks den attacken av en flera minuter lång hydrofonkontakt med ett cirka 10 x 2 meter stort föremål i rörelse under vattenytan.

Per Brissman vill inte uttala sig om vad hydrofonoperatören såg, men bekräftar att det är möjligt att beräkna det iakttagna föremålets storlek.

Bevakning

Förutom det trasiga fisknätet vid Skåpesund har inga skador iakttagits på de tre "spärrar" som åtminstone nödtorftigt hindrar eventuella flyktförsök. OM det funnits en främmande ubåt i Stig-

fjorden tyder således det mesta på att den också finns kvar. För att i någon mån förhindra att farkostens besättning flyr landvägen ökas nu bevakningen av stränderna. G-P fick igår rapport om att flera hundpatruller setts i aktion. Och Lyrön, som ligger mitt emellan de båda yttre spärrarna, söktes natten till torsdagen igenom av hemvärnsmän.

Skärpt ubåtsjakt

Ubåtsjakten i Stigfjorden skärptes under torsdagen. På eftermiddagen fällde marinen sju sjunkbomber efter hydrofonkontakt med en misstänkt ubåt. Senare minerades också farleden under Skåpesundsbron.

Försvarsstaben tillbakavisade i går varje uppgift om att en ubåt lyckats fly genom avspärningarna. Dess talesman, major Per Brissman, avfärdar också den påstådda ubåtsobservationen i Skåpesund.

— Ingen har sett någonting passera ut, säger han.

Inga indikationer men ... Jakten fortsätter

Stigfjorden (G-P): Stämningen under Skåpesundsbron var i går lätt absurd när fyra män i gummibåtar under polisbevakning drog röda fiskenät tvärs över sundet. Ingen ubåt fastnade och sedan sjunkbombsfällningen 23.20 på måndag*kvällen har varken observationer eller indikationer rapporterats. Men jakten fortsätter...

Första tecknet på att allt är onormalt dyker upp när vi just passerat

Tjörnbröarna. Där sveper en polishelikopter ner över trädtopparna framför oss.

Nästa tecken är Skåpesundsbrons norra fäste som förvandlats till rena stridsledningscentralen. Sju polisbilar samsas på den avspärrade parkeringsplatsen med en ledningsbuss och en civil bil. Mitt i alltihopa väntar en polishelikopter startklar.

På ömse sidor om brofästet vaktar två kustbevakningsbåtar och mitt i sundet skvallrar röda bojar om ubåtsspärren. Skåpesund är så att säga botten i "Stigfjordssäcken" och det förefaller vara kustbevakningens sak att se till att ingenting slipper ut den vägen. Om det verkligen är så får vi inte veta. Hundförare Anders Fredling från Göteborgspolisen möter oss vid avspärrningen och meddelar:
— Jag får inte säga någonting. All information går via försvarsstaben.

Nyfikna kontrolleras

Tillsammans med kolleger från Göteborg och Kungälv har han till uppgift att patrullera vägarna kring den avspärrade Stigfjorden. Utländska bilar söks igenom och nyfikna vid Skåpesund och Lyrön kontrolleras.

Ute på fjorden ser allt ut att vara lugnt. Inga nya vapeninsatser har ägt rum och militären undersöker fortfarande botten på detonationsplatsen.

— Vi har inte funnit någonting än, meddelar försvarsstabens talesman Per Brissman när vi ringer upp. Samtidigt dementerar han två av de rykten som i går svepte in spaningarna i mystik.

1: Det finns inget ryckt signalspaningsfartyg utanför Göteborg. Däremot en helt vanlig bogserbåt som legat på Cityvarvet.

2. Ingen sjunkbomb fälldes i Tångsund på tisdagskvällen. Allt är precis så stilla och tyst som det verkar, men spaningarna pågår.

— Vi fortsätter tills vi kan konstatera om det funnits något i Stigfjorden.

Funnits?

— Ja, vi vet ju inte om det finns något och vi är inte hundra procentiga på att det funnits något, säger Per Brissman.

Ubåtsfiske

Under bron pågår ubåtsfisket. Det röda nätet vredskas lite när det rinner ut över gummibåtens reling, men efter en stunds lirkande går det bättre igen. Medan vi tittar på får vi en lektion i främmande makts tekniska möjligheter av en hemvärnsman på kajen. Han är inte i tjänst, men markerar med en fältgrön mössa över de civila kläderna.

De yttre spärrarna ligger på ömse sidor om Lyrön och på väg dit möter vi tunga militärfordon. Förklaringen kommer vid färjeläget som förvandlats till marinbas.

Här är tonen tuffare än på Skåpesundsbron. Soldater med grönmålade ansikten och skarpladdade automatkarbiner i händerna meddelar oss att det råder fotograferingsförbud. Efter en stund kommer major Bengt Delang från KA 4 fram till avspärrningen och säger beklagande:

— Jag får inte uttala mig.

Över till Lyrön får vi dock fara och där träffar vi Birgitta Lyrhem som berättar hur helikoptrarnas strålkastare nattetid lyser upp ön. Birgitta bor vid havet och kan se ut över en liten del av spaningarna.

— I går kväll gick jag upp på berget och såg en båt med släckta lanternor köra fram och tillbaka.

I brist på modernare utrustning har Marinkommando väst skrapat ihop vad som finns, för att söka igenom Stigfjorden. Allt från småbåtar med utombordsmotor till ombyggda bilfärjor deltar i jakten. En ålderstigen transportbåt från Kustartilleriet har försetts med rullbanor akteröver för sjunkbombsfällning. Bomberna är surrade på akterdäck.

På flera ställen ligger fiskebåtar stilla ute på fjorden. Fiskarna ombord

tillhör det marina hemvärdet och spelar en nyckelroll i ubåtsjakten.
— De kan sina vatten, har mycket bra utrustning och kan se vad som finns på botten, säger Per Brissman. Vis av erfarenhet aktar han sig noga för att förklara de tre smala sunden ut från Stigfjorden för spärrade.

Vi har vidtagit åtgärder för att ingen ubåt skall kunna ta sig ut. Jag vill inte kalla det avspärrningar. Sådana är både praktiskt och ekonomiskt ogenomförbart.

Vi skulle behöva gjuta igen passagerarna för att vara helt säkra.